

ГАБДУЛЛА ТУКАЙ ИСЕМЕ МӘҢГЕЛЕК

Презентацияне
Казан шәһәре 99нчы урта
мәктәбенең
11 а сыйныфы укучысы
Саляхова Гөлнур
әзерләде

**Жырларын ятлап
күңелдән,
Талантына таң калып,
Бөөк жырчысы янына
Тукайга килә халык...**

ТАТАРСТАНДА ТУКАЙ ЕЛЫ.

Бөөк татар шагыйре Г. Тукайның тууына 125 ел тулу уңаеннан 2011 ел Татарстан Республикасында Тукай елы дип игълан ителгән иде.

Ә быел, 2016 елда сөөкле шагыйребезнең 130-еллык юбилеен билгеләп үтәбез

Тукайга килә халык

Һәр елны 26 нчы
апрель көнне Муса
Жәлил исемендәге
опера һәм балет
театры янындагы
Тукай һәйкәле
янында Шигырь
бәйрәме үтә. Бу
бәйрәмдә Тукай
исемендәге премия
лауреатларының
исемнәре атала.

Тукай бүләге бирелү хакында

Әдәбият, рәсем, музыка
сәнгате һәм архитектура
өлкәсе үсешенә аеруча
зур өлеш керткән
кешеләргә 1958 нче
елның апреленнән Г.
Тукай исемендәге дәүләт
премиясе бирелә
башлый.

Тукай премиясенен
беренче лауреатлары:
Ф.Яруллин – композитор;
Н.Жиһанов – композитор;
Ә.Фәйзи – язучы һ.б.

Казанда Тукай музее

Тукай урамы 74 нче йортта 1986 нчы елның 11
нче июнендә Г.Тукай музее ачыла.

Тукайның шәхси әйберләре

Музейда Тукайның юл сумкасы саклана

Тукай
музеееннан
ЭКСПОЗИЦИЯ

Кырлайдагы Тукай музееының тышкы күренеше

**Кырлайда Г.Тукайның мемориаль
музее эшләп килә.Музей каршында
Тукайга куелган һәйкәл урын
алган. (авторы Бакый
Урманче.1976 ел)**

Кушлавычта Тукай музей

Шагыйрьне
ң туган
авылында
музей-йорт
эшләп килә,
музей
каршында
шагыйрьнең
бюсты бар.

Университет бинасында Тукай бүлмәсе

Бу бүлмә элеккеге ТДГПУ бинасында
2010елның 24 нче апрелендә ачыла

Тукай исеме мәңгелек
Казанда Г.Тукай исемендәге Татар
дәүләт филармония концерт залы

Һәйкәлләре

1958 нче елда
башкалабызның Тукай
мәйданында куелган
һәйкәлнең авторлары:
скульптор – С.С.Ахун,
Л.Е.Кербель, М.М.
Писаревский,
архитектор – Л.Н.
Павлов.

Казанда Муса
Жәлил
исемендәге
Опера һәм
балет театры
бинасы янында
Тукай һәйкәле.
(Скульптор –
Шулин Е.И.)

Петербургта Тукайга куелган һәйкәл

Уральск шәһәре дә Тукай рухын саклый

Арчада да шагыйрь белән бәйле урыннар бар

Арчадаг
ы
педагоги
я
колледж
ы
шагыйрь
исемен
йөртә

Тукай исемен теплоходка да биргәннәр

Бу 150
кеше
сыйдырыш
лы круиз
теплоходы
Идел
елгасы
буйлап
сәяхәт итә.
Ул 1962 нче
елда
Венгриядә
төзелгән.

Казанда Г.Тукай исемендәге метро станциясе

Станция шагыйрьнең әкиятләренә,
шигырьләренә багышлап ясалган
иллюстрацияләр белән бизәлгән

Башкалабызда шагыйрь исемен йөртә торган җыр һәм бию ансамбле дә бар

Тукай тормышын өйрәнү

Шагыйрь ижатын өйрәнү һаман дәвам итә. Тормышы һәм ижаты хакындагы китаплар татар һәм рус телләрендә генә түгел, чит телләрдә дә басыла. Әлеге басма Тукайның яшерен сөюе хакында.

Тукай сәхнәдә

Күп кенә язучыларыбыз, шагыйрьләребез үзләренең әсәрләрендә Г. Тукай образына мөрәжәгать итә. Ә. Фәйзинен “Тукай” трагедиясе, Т. Миңнуллинның “Без китәбез, сез каласыз”, Р. Ишморатның “И мөкатдәс моңлы сазым” драмалары озак еллар сәхнәдән төшмәде. И. Нуруллин, Р. Батулла, Р. Зәйдуллалар да әсәрләрендә шагыйрь образын сурәтләделәр.

Габдулла Кариев исемендәге Татар дәүләт яшьләр театры шагыйрьгә багышланган «Печән базары» спектаклен сәхнәләштерде.

Тукай геройлары сэнгатытә

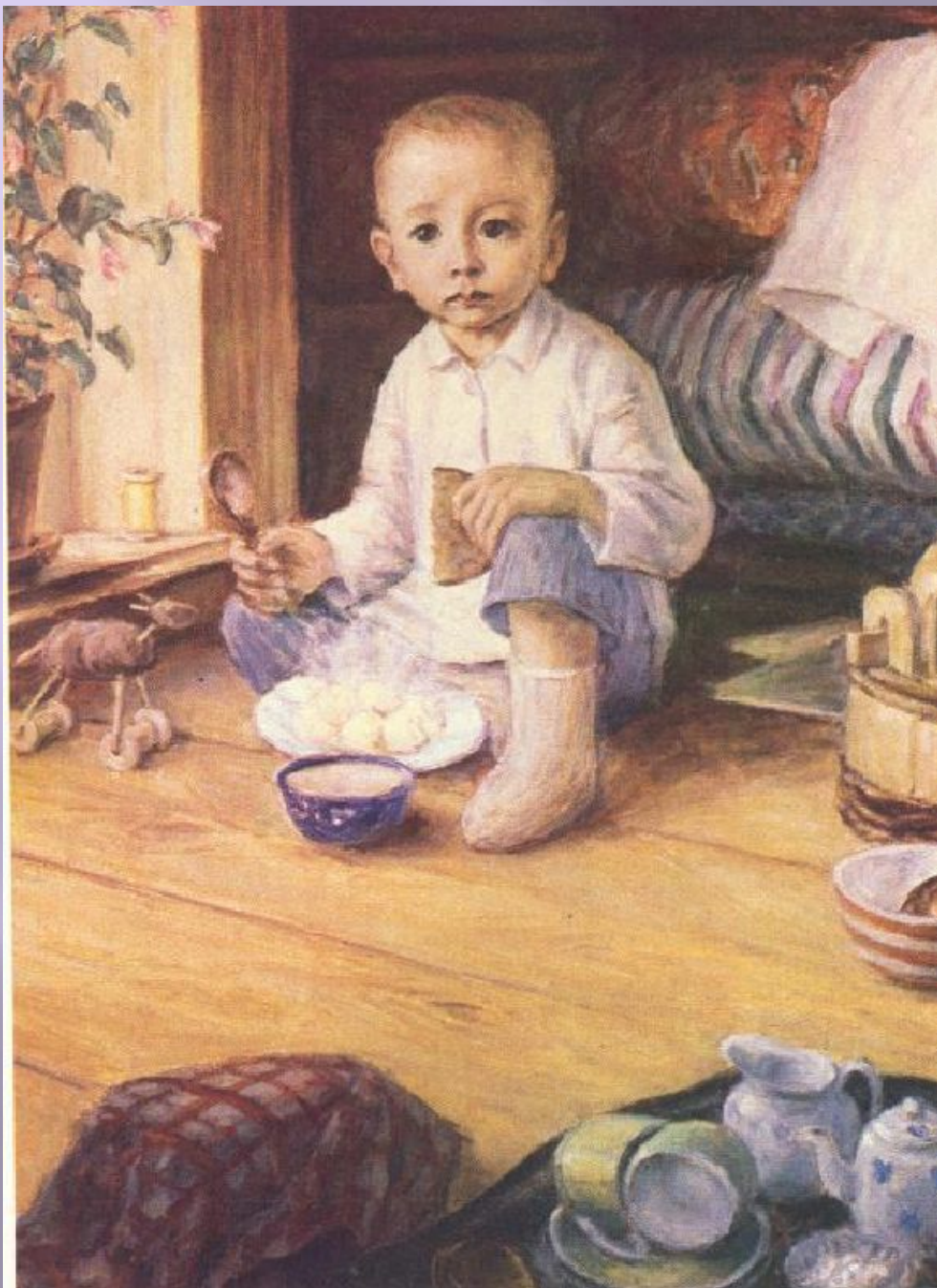
“Шүрәле”
балеты
Мариинск
театрында
да куела.

Рәссамнарның Тукайны күзаллавы

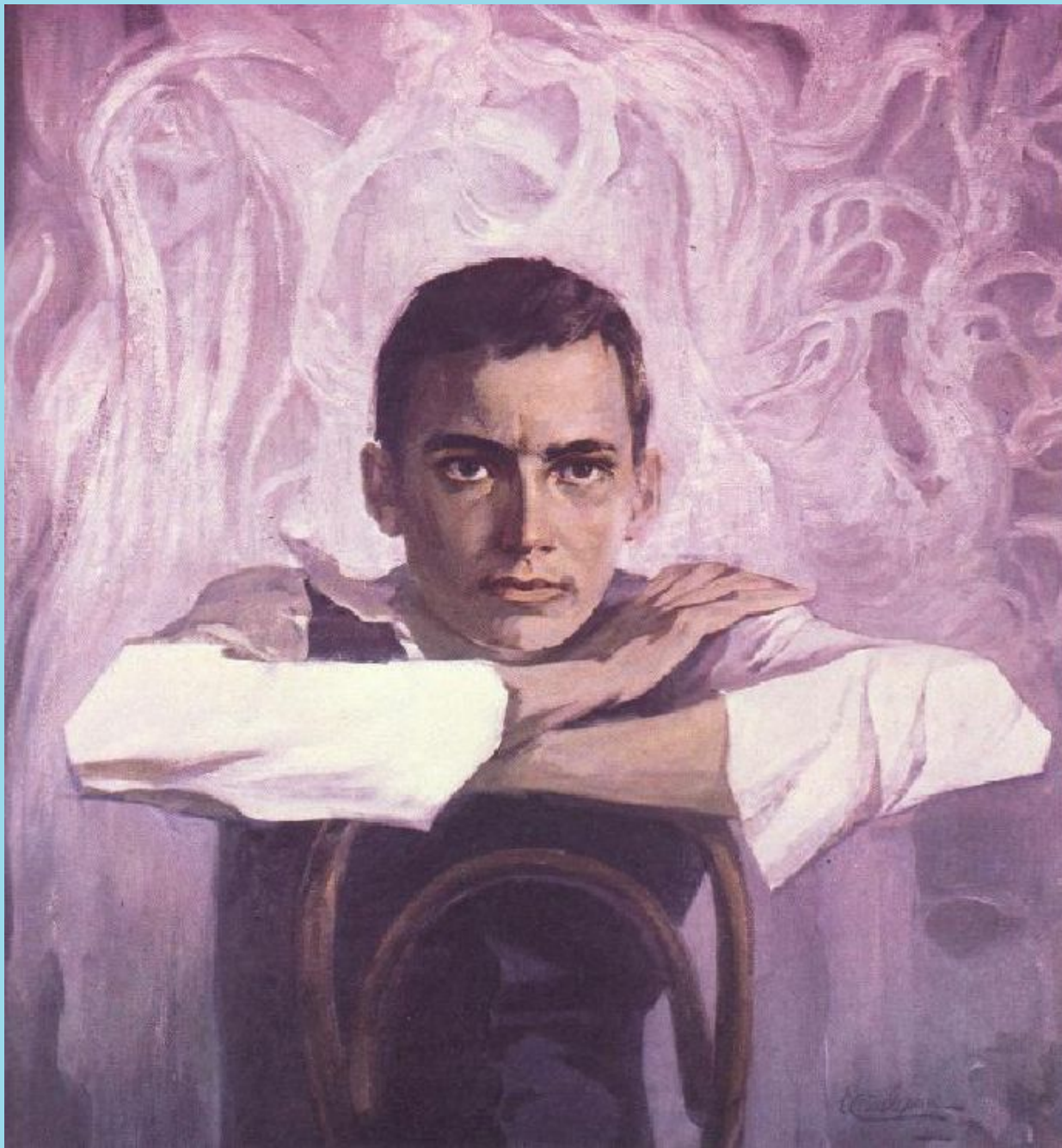
Дистәләрчә рәссамнар үз ижатларында шагыйрь образын гәүдәләндерделәр. Болар арасында Х. Якупов, Л. Фәттахов, В. Федоров, Е. Симбирин, Х. М. Казаков, Н. Рәхимов исемнәрен атарга мөмкин.

В.Федоровның
“Тукайның Өчиледән Кырлайга килүе”
картинасы. 1975 ел.

Х. Казаковның
“Бәләкәй Тукай”
картинасы. 1958 ел.

Е.
Симбирин
ның
“Шагыйрь
Г.Тукай”
картинасы.
1976 ел.

Тукай геройлары мультфильмнарда

Г. Тукайның 125 еллык юбилее
уңаеннан шигырь геройларына
нигезләнеп татарча мультфильмнар
төшерделәр. «Бала белән күбәләк», «Кәжә
белән сарык», «Ялкау маэмай»,
«Кызыклы шәкерт», «Кисекбаш», «Туган
тел», «Тукай», «Ай һәм Кояш», «Кышкы
кич», «Шаян песи», «Ак бабай», «Иртә»,
«Эш беткәч уйнарга ярый» - менә
шундыйлардан.

Мультфильмнардан күренешләр

Тукай исемен бирү дэвам итэ

- Тукай исеме белән бәйле урыннар, үткәрелә торган чаралар әле моның белән генә чикләнми. Казан шәһәрендә, Уфада, Уральскида, Алабугада, Арчада урамнар аның исемен йөртә. Республикабызда Тукай районы бар, Тукай-Кырлай дигән авыл бар. Мәктәпләрдә балалар оешмалары шагыйребез исемен йөртә. Республикада февраль-апрель айларында Тукай укулары үткәрелә. Мәскәүдә, А.С.Пушкин исемендәге сәнгать музееңда, Тукай истәлегенә күргәзмә оештырылды. Якын көннәрдә илебез башкаласы Мәскәүдә бөек шагыйребезгә һәйкәл куелачак.

Чэчэклэр китерегез Тукайга.

Х.Туфан

Әйләнәндә — гөлләр...
Сүзен гүя
Шулар аша әйтә күңелләр:
— Туган көнөң белән! — дигән сыман
Елмаялар кебек бу гөлләр.

Килә, килә... Язлар саен сиңа
Илең килә туган көнөңдә,
Бетми торган гомерен кушкан сыман
Синең бөек, кыска гомергә.

Ераклардан, йөзләп сукмаклардан
Килеп меңнәр һәйкәл
 каршына,
Еллар саен арта бара торган
Сәламнәрен сиңа тапшыра...